

PROGRAM NAUCZANIA I WYKAZ LEKTUR Z PRZEDMIOTU KULTURA W ORGANIZACJACH

Kierunek: **Socjologia (3, 4 rok) i Europeistyka (1, 2, 3 rok)**

Forma zajęć: **konwersatorium**

Liczba godzin: **30**

Prowadzący: **Jakub Niedbalski**

CELE KSZTAŁCENIA:

Celem kursu jest zapoznanie studentów z teoretycznymi podstawami zagadnienia kultury organizacyjnej z jednoczesnym, praktycznym wykorzystaniem zdobytej wiedzy, przy analizie kultur organizacyjnych istniejących firm sektora prywatnego oraz instytucji państwowych.

TREŚĆ KSZTAŁCENIA:

Treść zajęć podzielona będzie na dwie części: pierwszą obejmującą kwestie teoretyczne oraz drugą, przeznaczoną na prezentację kultur organizacyjnych znanych firm i instytucji sfery prywatnej oraz publicznej. W pierwszej części problematyka zajęć skupiona zostanie wokół następujących zagadnień: pojęcia kultury organizacyjnej i źródeł jej pochodzenia, znaczenia i funkcji kultury organizacyjnej, formowania, zmiany i przekształcania kultury w organizacji, profilów kultur a także kulturowym aspektem zarządzania zasobami ludzkimi oraz narodowemu i ponadnarodowemu charakterowi kultury organizacyjnej. Część druga obejmować będzie przedstawienie znanych organizacji o zidentyfikowanej kulturze oraz wspólną z słuchaczami analizę kultur organizacyjnych określonych firm i instytucji.

SZCZEGÓŁOWY PROGRAM:

1. Socjologiczne ujęcie organizacji

Szczepański Jan (1970) Organizacje społeczne[w:] *Elementarne pojęcia socjologii*. Wyd. PWN, Warszawa, ss. 230-238

Morgan Gareth (1997) Rozdz. 2 Organizacje jako maszyny; Rozdz. 3 Organizacje jako organizmy [w:] *Obrazy organizacji*, Wyd. PWN, Warszawa, ss. 17-40 oraz 41-84

Sułkowski Łukasz (2002) rozdz. I Model organizacji [w:] *Kulturowa zmienność organizacji*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa, ss. 13-44

Gładys-Jakóbk Jolanta (2004) Organizacje w społeczeństwie [w:] *Socjologia ogólna. Wybrane problemy.*, red. Jolanta Polakowska-Kujawa, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa, ss. 347-357

2. Perspektywa kulturowa w badaniach, opisie i analizie organizacji

Morgan Gareth (1997) Rozdz. 5 Organizacje jako kultury [w:] *Obrazy organizacji*, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa, ss. 125-160

Louis Meryl Reis (1989) Perspektywa kulturowa w badaniach nad organizacjami [w:] red. Marcinkowski Aleksander, Sobczak Jerzy B., *Wybrane zagadnienia socjologii organizacji, cz. II Perspektywa kulturowa w badaniach organizacji*, Wyd. UJ, Kraków, ss. 17-36

Smircich Linda (1989) Koncepcje kultury a analiza organizacji [w:] red. Marcinkowski Aleksander, Sobczak Jerzy B., *Wybrane zagadnienia socjologii organizacji, cz. II Perspektywa kulturowa w badaniach organizacji*, Wyd. UJ, Kraków, ss. 37-60

Konecki Krzysztof (2002) Kultura organizacyjna. Główne perspektywy analityczno-badawcze [w:] red. Konecki Krzysztof, Tobera Piotr, *Szkice z socjologii zarządzania*, Wyd. UŁ, Łódź (do pobrania ze strony: <http://www.krzysztofkonecki.prv.pl>)

3. *Kultura organizacji – pojęcia i definicje*

- Fryzeł Barbara (2005) Rozdz. 2 Kulturowa perspektywa w badaniach organizacji, [w:] *Kultura korporacyjna. Poglądy, teorie, zarządzanie.*, Wyd. UJ, Kraków, ss. 25-50
- Sułkowski Łukasz (2002) rozdz. II Kultura organizacyjna (punkt 2.1) [w:] *Kulturowa zmienność organizacji*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa, ss. 51-60
- Zbiegień-Maciąg Lidia (1999) Rozdz. I Źródła Pochodzenia kultury, koncepcje, orientacje (punkty od 1.1 do 1.2.2) [w:] *Kultura w organizacjach. Identyfikacja kultur znanych firm.*, Wyd. PWN, Warszawa, ss. 13-26
- Sikorski Czesław (2002) Rozdz. 7 Kultura organizacyjna (punkt 7.1) [w:] *Zachowania ludzi w organizacji*, Wyd. PWN, Warszawa, ss. 231-240
- Sikorski Czesław (2006) Rozdz. I Rola kultury organizacyjnej w środowisku pracowniczym (punkty 1.1 oraz 1.2) [w:] *Kultura organizacyjna.*, Wyd. C.H. BECK, Warszawa, ss. 1-13
- Sikorski Czesław (2003) Cz. I Co kształtuje kulturę? (punkt 1. Czynniki kulturotwórcze) [w:] *Zapamiętane z dzieciństwa. Szkice o kulturze organizacyjnej*, Wyd. WSHE, Łódź, ss. 14-37

4. *Charakterystyka kultur organizacyjnych - rodzaje, typologie, profile*

- Zbiegień-Maciąg Lidia (1999) Rozdz. III Profile kultur [w:] *Kultura w organizacjach. Identyfikacja kultur znanych firm.*, Wyd. PWN, Warszawa, ss. 52-76
- Sułkowski Łukasz (2002) rozdz. II Kultura organizacyjna (punkty od 2.2 do 2.6) [w:] *Kulturowa zmienność organizacji*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa, ss. 63-93
- Fryzeł Barbara (2005) Rozdz. 4 Typologia i diagnozowanie kultur organizacyjnych (punkty 4.1 – 4.2.) [w:] *Kultura korporacyjna. Poglądy, teorie, zarządzanie.*, Wyd. UJ, Kraków, ss. 77-92
- Masłyk-Musiał Ewa (2001) Rozdz. 9 Kulturowe wyznaczniki funkcjonowania organizacji (punkty od 9.1 do 9.2) [w:] *Spółeczeństwo i organizacje*, Wyd. Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskie, Lublin, ss. 121-129
- Sikorski Czesław (2006) Rozdz. I Rola kultury organizacyjnej w środowisku pracowniczym (punkt 1.4) [w:] *Kultura organizacyjna.*, Wyd. C.H. BECK, Warszawa, ss. 18-21

5. *Znaczenie, rola i funkcje kultury w organizacjach*

- Zbiegień-Maciąg Lidia (1999) Rozdz. II Charakterystyka kultury w organizacji [w:] *Kultura w organizacjach. Identyfikacja kultur znanych firm.*, Wyd. PWN, Warszawa, ss. 33-51
- Sułkowski Łukasz (2002) rozdz. II Kultura organizacyjna (punkt 2.3) [w:] *Kulturowa zmienność organizacji*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa, ss. 60-63
- Sikorski Czesław (2002) Rozdz. 7 Kultura organizacyjna (punkt 7.2) [w:] *Zachowania ludzi w organizacji*, Wyd. PWN, Warszawa, ss. 240-253
- Sikorski Czesław (2006) Rozdz. I Rola kultury organizacyjnej w środowisku pracowniczym (punkt 1.3) [w:] *Kultura organizacyjna.*, Wyd. C.H. BECK, Warszawa, ss. 14-18

6. *Procesualność w kulturowej perspektywie organizacji – reprodukcja i zmiana*

- Konecki Krzysztof (2003) Reprodukcja w kulturze organizacyjnej - co odtwarza kultura organizacyjna? [w:] red. L. Zbiegień-Maciąg, Wojciech Pawnik, *Organizacje przyszłości. Szanse i zagrożenia w kontekście integracji europejskiej*, Poldex, Kraków (do pobrania ze strony: <http://www.krzysztofkonecki.prv.pl>)
- Masłyk-Musiał Ewa (2001) Rozdz. 9 Kulturowe wyznaczniki funkcjonowania organizacji (punkt 9.3) [w:] *Spółeczeństwo i organizacje*, Wyd. Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskie, Lublin, ss. 129-134
- Zbiegień-Maciąg Lidia (1999) Rozdz. 5 Zmiana kultury [w:] *Kultura w organizacjach. Identyfikacja kultur znanych firm.*, Wyd. PWN, Warszawa, ss. 90-102
- Cameron Kim S., Quinn Robert E., (2003) Rozdz. 1 Zmiana kultury organizacji – wprowadzenie [w:] *Kultura organizacyjna – diagnoza i zmiana*, Oficyna Ekonomiczna, Kraków, ss. 11-27
- Sikorski Czesław (2003) Cz. IV Stosunek do własnych odmieńców (punkt 1. Kultura w procesie zmiany) [w:] *Zapamiętane z dzieciństwa. Szkice o kulturze organizacyjnej*, Wyd. WSHE, Łódź, ss. 204-223
- Mastyk-Musiał Ewa (2003) Rozdz. 8 Tworzenie kultury zmian [w:] *Organizacje w ruchu*, Oficyna Ekonomiczna, Kraków, ss. 116-134

7. Kultura organizacyjna a tożsamość firmy

- Konecki Krzysztof (2002) Tożsamość organizacyjna [w:] red. Konecki Krzysztof, Tobera Piotr, *Szkice z socjologii zarządzania*, Wyd. UŁ, Łódź (do pobrania ze strony: <http://www.krzysztofkonecki.prv.pl>)
- Fryzeł Barbara (2005) Rozdz. 7 Kultura korporacyjna a tożsamość [w:] *Kultura korporacyjna. Poglądy, teorie, zarządzanie.*, Wyd. UJ, Kraków, ss. 143-153
- Zbiegień-Maciąg Lidia (1999) Rozdz. 7 Polskie firmy w poszukiwaniu tożsamości kulturowej [w:] *Kultura w organizacjach. Identyfikacja kultur znanych firm.*, Wyd. PWN, Warszawa, ss. 127-155
- Krzysztof Konecki (2002) Odporność na zmianę. Główne czynniki zmian tożsamości organizacyjnej w polskich przedsiębiorstwach przemysłowych [w:] red. Konecki Krzysztof i in., *Socjologia Gospodarki. Rynek, instytucje zarządzanie*, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Kupieckiej, Łódź (do pobrania ze strony: <http://www.krzysztofkonecki.prv.pl>)
- Sikorski Czesław (2003) Cz. I Co kształtuje kulturę organizacyjną? (punkt 2. Wizerunek organizacji) [w:] *Zapamiętane z dzieciństwa. Szkice o kulturze organizacyjnej*, Wyd. WSHE, Łódź, ss. 38-53

8. Kultura organizacyjna w procesie zarządzania zasobami ludzkimi

- Konecki Krzysztof (2002) Kulturowe uwarunkowania zarządzania zasobami ludzkimi. Sprzężenia zwrotne w działaniu [w:] *Przegląd Socjologiczny*, LI/2 2002 (do pobrania ze strony: <http://www.krzysztofkonecki.prv.pl>)
- Chomczyński Piotr, Konecki Krzysztof (2005) Kulturowe uwarunkowania kapitału społecznego, [w:] *Kapitał społeczny we wspólnotach*, red. H. Januszek, Zeszyty Naukowe, 58, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej, Poznań
- Konecki Krzysztof (2004) Wpływ kultury organizacyjnej na praktyki zarządzania, [w:] *Zarządzanie organizacjami w świetle wyzwań XXI. Wieku - Od teorii do praktyki*. Tom 1. Praca zbiorowa, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Kupieckiej, Łódź
- Łucewicz Jacenta (1999) 5.5. Kultura organizacyjna a zarządzanie; 5.6. Partycypacja pracowników w procesie zarządzania jakością w organizacji [w:] *Organizacyjne zachowania człowieka*, Wyd. Akademii Ekonomicznej im. Oskara Langego we Wrocławiu, Wrocław, ss. 86-110

9. Narodowy i ponadnarodowy wymiar kultury organizacyjnej

- Konecki Krzysztof (1994) Wstęp; Cz. III Kulturowe aspekty funkcjonowania przedsiębiorstwa japońskiego [w:] *Kultura organizacyjna japońskich przedsiębiorstw przemysłowych. Studium socjologiczne*, Wyd. UŁ, Łódź, ss. 10-19 oraz 93-133
- Hampden-Turner Charles, Trompenaars Alfons (1998) Siedem sposobów tworzenia bogactwa [w:] *Siedem kultur kapitalizmu*, Dom Wydawniczy ABC, Warszawa, ss. 11-25
- Sikorski Czesław (2000) Cz. I Organizacja a kultura; cz. II Wolność w organizacji [w:] *Kultura organizacyjna i jej odmiany. Zapiski z podróży*, Wyd. Adam Marszałek, Toruń, ss. 13-59 oraz 60-102
- Fryzeł Barbara (2005) Rozdz.5 Narodowy i ponadnarodowy aspekt kultury [w:] *Kultura korporacyjna. Poglądy, teorie, zarządzanie.*, Wyd. UJ, Kraków, ss. 102-131
- Sułkowski Łukasz (2002) rozdz. III Wpływ kultury społeczeństwa na organizacje [w:] *Kulturowa zmienność organizacji*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa, ss. 106-147

10. Metody badań kultury organizacyjnej

- Kostera Monika (2005) Rozdz. 1 Tradycje etnograficzne a badania organizacji (punkty od 1.2 do 1.3) [w:] *Antropologia organizacji. Metodologia badań terenowych*, Wyd. PWN, Warszawa, ss. 29-67
- Kołodziej- Durnaś Agnieszka i in. (2005) Kultura organizacji – badania terenowe [w:] red. Kołodziej- Durnaś Agnieszka, *Terenowe badania kultury organizacji – studia wybranych firm i instytucji*, Wyd. Economicus, Szczecin, ss. 7-16

Cameron Kim S., Quinn Robert E., (2003) Rozdz. 1 Kwestionariusz do oceny kultury organizacyjnej [w:] *Kultura organizacyjna – diagnoza i zmiana*, Oficyna Ekonomiczna, Kraków, ss. 28-35

11. Przykłady badań nad kulturą organizacji – diagnoza wybranych przedsiębiorstw i organizacji pozabiznesowych (czyli w czym i jak przejawia się kultura organizacji)

- Kultura organizacji w biznesie -

Zbiegień-Maciąg Lidia (1999) Rozdz. 6 przykłady form znanych z identyfikacji kultur [w:] *Kultura w organizacjach. Identyfikacja kultur znanych firm.*, Wyd. PWN, Warszawa, ss. 103-125

- Kultura organizacji w fabryce -

Konecki Krzysztof (1992) Cz. II Folklor fabryczny (Rozdz. 11 i 12) [w:] *Nowi pracownicy a kultura organizacji. Studium folkloru fabrycznego*, Wyd. UŁ, Łódź, ss. 85-131 (do pobrania ze strony: <http://www.krzysztofkonecki.prv.pl>)

- Kultura organizacji w sferze poza biznesowej –

Krzyszkowski Jerzy (1997) Rozdz. III Możliwości i ograniczenia w zastosowaniu teorii organizacji i zarządzania w pomocy społecznej [w:] *Elementy organizacji i zarządzania w pomocy społecznej*, Wyd. Omega-Praxis, Łódź, ss. 35-39

Tarkowska Elżbieta (1994) Życie codzienne w domach pomocy społecznej [w:] *Życie codzienne w domach pomocy społecznej*, Wyd. Instytutu Filozofii i Socjologii PAN, Warszawa, ss. 7-77

Kołodziej-Durnaś Agnieszka i in. (2005) Organizacyjna kultura świata mediów – przypadek telewizyjnego zespołu programu informacyjnego; Kultura instytucji edukacyjnej – przypadek Szkoły Podstawowej nr 72; Biurokratyczna kultura organizacji – przypadek jednostki budżetowej [w:] red. Kołodziej-Durnaś Agnieszka, *Terenowe badania kultury organizacji – studia wybranych firm i instytucji*, Wyd. Economicus, Szczecin, ss. 17- 34; 59-66 oraz 117-127

WARUNKI ZALICZENIA PRZEDMIOTU:

Obecność (minimum 75%), aktywność oraz praca pisemna lub prezentacja na zajęciach.